

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПОЧАТКОВА ОСВІТА. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 013 «Початкова освіта»
спеціалізація «Інклюзивна освіта»
галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Кваліфікація: Бакалавр початкової освіти. Вчитель початкової школи. Фахівець з інклюзивної освіти.

ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ РДГУ

Голова Вченої ради РДГУ

 проф. Р. М. Постоловський
(протокол № 9 від 25 жовтня 2018 р.)

Освітньо-професійна програма
вводиться в дію з 01.09.2019 р.

Ректор проф. Р. М. Постоловський
(наказ №191-01-01 від 02.11.2018 р.)

Рівне – 2018

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми «Початкова освіта. Інклюзивна освіта»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Бакалавр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	01 «Освіта/Педагогіка»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	013 «Початкова освіта»
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	Інклюзивна освіта
КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр початкової освіти. Вчитель початкової школи. Фахівець з інклюзивної освіти

Розробники програми:

1. Шевців З. М., д.пед.н., професор
2. Колупаєва Т.Є., д.пед.н, професор
3. Сіранчук Н. М., д.пед.н, професор
4. Боровець О.В., к.пед.н., доцент
5. Яковишина Т. В., к.пед.н., доцент

ВНЕСЕНО

Кафедрою педагогіки початкової освіти
Протокол № 8 від «10» вересня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ проф. Т. Є. Колупаєва

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою педагогічного факультету
Протокол № 9 від «23» жовтня 2018 р.

Голова вченої ради _____ проф. В. В. Сілков

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
Протокол № 9 від «25» жовтня 2018 р.

Голова Вченої ради _____ проф. Р. М. Постолюк

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ № 191-01-01 від «02» листопада 2018 р.

Передмова

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 013 «Початкова освіта», спеціалізація «Інклюзивна освіта».

Освітньо-професійна програма заснована на компетентнісному підході підготовки здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 013 «Початкова освіта», спеціалізація «Інклюзивна освіта».

Освітньо-професійна програма розроблена до введення в дію Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти проєктною групою Рівненського державного гуманітарного університету у складі.

Керівник проєктної групи (гарант освітньої програми):

Шевців Зоя Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени проєктної групи:

Колупасєва Тетяна Євстафіївна, кандидат педагогічних наук, професор кафедри педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

Сіранчук Наталія Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії і методик початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

Боровець Олена Віталіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

Яковишина Тетяна В'ячеславівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Ковальчук Юлія Іванівна, завідувач сектору інклюзивної освіти Рівненської обласної державної адміністрації.

Цюцюра Галина Петрівна, директор Рівненської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 24 Рівненської міської ради.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів *додаються*.

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Рівненського державного гуманітарного університету.

Профіль освітньої програми зі спеціальності 013 «Початкова освіта», спеціалізація «Інклюзивна освіта»	
1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Рівненський державний гуманітарний університет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Бакалавр початкової освіти. Вчитель початкової школи. Фахівець з інклюзивної освіти
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна програма «Початкова освіта. Інклюзивна освіта»
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра. Одиничний. 240 кредитів ЄКТС/ 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію (серія НД №1889736 від 09.10.2017р.)
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	На період навчання
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.vshu.edu.rv.ua

2 - Мета освітньої програми	
Підготувати конкурентоспроможних фахівців у галузі початкової та інклюзивної освіти, спроможних працювати в різних типах освітніх закладів, здатних вирішувати складні завдання в інклюзивному середовищі Нової української школи, організовувати освітній процес, пов'язаний з інклюзивним навчанням. Надати теоретичні знання та практичні уміння і навички, достатні для успішного виконання професійних обов'язків асистента вчителя інклюзивного навчання, організатора інклюзивної освіти.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань 01Освіта/Педагогіка Спеціальність 013 Початкова освіта.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна для першого (бакалавра) рівня вищої освіти Освітньо-професійна програма орієнтована на теоретичну та практичну підготовку педагогічних фахівців для виконання професійної діяльності в закладі загальної середньої освіти, які володіють сучасними методами та технологіями організації інклюзивного навчання, загальними та спеціальними (фаховими) компетентностями і компетенціями, готовими до роботи в інклюзивному середовищі Нової української школи. Освітньо-професійна програма бакалавра орієнтує на актуальну спеціалізацію в розрізі спеціальності 013 «Початкова освіта», спеціалізація «Інклюзивна освіта».
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Підготовка бакалавра спеціальності 01Освіта/Педагогіка 013 «Початкова освіта», спеціалізація «Інклюзивна освіта»

	Ключові слова: педагогіка початкової освіти, інклюзивна педагогіка, інклюзивна освіта, соціалізація, корекція, реабілітація, історія педагогіки, дидактика, форми, методи, методики, інноваційні технології.
Особливості програми	Освітньо-професійна програма розроблена з урахуванням багаторічного досвіду підготовки фахівців зі спеціальності 013 «Початкова освіта» і досвіду провідних вітчизняних університетів.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Професії та професійні назви робіт зазначаються згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: класифікатор професій ДК 003:2010: 2331-Вчитель початкової школи 3310-Фахівці з початкової освіти 3340- Інші фахівці в галузі освіти 3340 – Асистент вчителя 5131 – Помічник вчителя 148 – Менеджер в освіті
Подальше навчання	Можливість продовження навчання за програмою другого рівня вищої освіти – ступеня «магістр»
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання проводиться у вигляді: аудиторних (лекції, практичні заняття, лабораторні заняття), позааудиторних занять (практика, індивідуальні консультації, написання курсових/дипломних робіт, самостійна робота). Викладання здійснюється з використанням технологій навчання: проблемні, модульні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, ігрові, кооперативні, інтегративні, контекстні технології навчання, особистісно-орієнтовані, технологія ситуативного моделювання
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за системою ECTS та національною шкалою оцінювання. Контроль здійснюється на рівні викладача, завідувача кафедри, деканату, ректорату, державний контроль. Поточний контроль: усне та письмове опитування, оцінка роботи в малих групах, тестування, захист індивідуальних завдань (проектів). Підсумковий контроль – екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю. Державна атестація здійснюється у формі комплексного державного екзамену або захист дипломної роботи.

6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність самостійно і комплексно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі початкової освіти (розвиток, навчання і виховання учнів молодшого шкільного віку з нормативним розвитком) та виконувати соціально-педагогічну діяльність в умовах інклюзивного середовища закладу загальної середньої освіти (спільне навчання, виховання, розвиток, корекцію, реабілітацію і соціалізацію учнів з особливими освітніми потребами та здорових учнів).
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Загальнонавчальна. Здатність до навчання, розвитку продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення. Здатність до самокритики і сприймання конструктивної критики. ЗК-2. Дослідницька. Здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-3. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів. ЗК-4. Громадянська. Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян, зокрема учнів початкової школи; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України. ЗК-5. Етична. Здатність приймати рішення і діяти відповідно до морально-етичних і правових норм. ЗК-6. Соціокультурна. Здатність цінувати та поважати різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей. ЗК-7. Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань. ЗК-8. Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання учнів початкової школи, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією школи й колегами. Здатність приймати обґрунтовані рішення в педагогічному середовищі та діяти в нових ситуаціях.

	ЗК-9. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, яка забезпечує процес розвитку й саморозвитку, сприяє творчому підходові до освітнього процесу початкової школи. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; здатність до педагогічної рефлексії. ЗК-10. Здоров'язберігальна компетентність. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язберігальної діяльності в освітньому середовищі початкової школи та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя учнів. ЗК-11. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкової школи й у повсякденному житті.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК-1. Предметна компетентність. Здатність до застосування знань, умінь і навичок із циклу професійно-наукових дисциплін, що є теоретичною основою побудови змісту освітніх галузей, визначених Держстандартом, задля усвідомлення їхньої реалізації в освітній галузі загалом та окремих змістових лініях зокрема. Види предметних компетентностей: філологічна, математична, технологічна, природничо-наукова, мистецька. СК-1.1. Філологічна компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих лінгвістичних і літературознавчих знань, умінь та навичок, що становлять теоретичну основу початкового курсу мови навчання, мови вивчення, іноземної мови, літературного читання та їхніх окремих змістових ліній. Складниками філологічної компетентності є лінгвістична, мовленнєва, літературознавча. СК-1.2. Математична компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих математичних знань і умінь, що утворюють світоглядну, теоретичну та операційно-діяльнісну основу освітньої галузі «Математика». Складниками математичної компетентності є арифметична, логічна, алгебраїчна, геометрична та тотожних перетворень. СК-1.3. Технологічна компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих проектно-технологічних знань, умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту освітньої галузі «Технології» загалом та окремих його змістових ліній. Складниками технологічної компетентності є: ІКТ-компетентність, компетентності з техніки обробки матеріалів, технічної творчості, декоративно-ужиткового мистецтво та самообслуговування. СК-1.4. Природничо-наукова компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих природничо-наукових знань і практичних умінь та навичок, які є теоретичними основами побудови змісту природознавчого матеріалу відповідної освітньої галузі початкової освіти. Складниками природничо-наукової компетентності є астрономічна, географічна, землезнавча, біологічна (ботанічна, зоологічна, анатомічна, фізіологічна), екологічна, валеологічна. СК-1.5. Мистецька компетентність. Здатність до застосування

професійно профільованих мистецьких знань, умінь і навичок, які становлять теоретичну та діяльнісно-технологічну основу освітньої галузі «Мистецтво» загалом та окремих його змістових ліній. Складниками мистецької компетентності є музична, образотворча, мистецько-синтетична.

СК-2. Психологічна компетентність. Здатність до розвитку учнів початкової школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку. Складниками психологічної компетентності є диференціально-психологічна, соціально-психологічна, аутопсихологічна.

СК-2.1. Диференціально-психологічна. Здатність до застосування знань про особливості засвоєння навчального матеріалу учнями початкової школи відповідно до їхніх індивідуальних та вікових характеристик сприймання, уваги, пам'яті, мислення; вміння застосовувати ці знання при моделюванні ситуацій навчання, виховання й розвитку учнів молодшого шкільного віку; спроможність урахувати у професійній діяльності тип темпераменту, вік, стать, антропологічні ознаки учнів; володіння психологічними методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів у дітей і спроможність їх урахування у проектуванні педагогічного процесу.

СК-2.2. Соціально-психологічна. Здатність до застосування знань про особливості комунікативної діяльності учнів класу /учня початкової школи, взаємостосунки вчителя та учнів, закономірності педагогічного спілкування, соціальної ситуації, ситуацій міжособистісної взаємодії; вміння застосовувати ці знання у моделюванні освітнього процесу в початковій школі.

СК-2.3. Аутопсихологічна. Здатність до адекватного усвідомлення особистісно-професійних якостей, самопізнання, самооцінки як підґрунтя формування критичного, гуманістично орієнтованого мислення вчителя початкової школи, емоційної усталеності, екстраверсії, розвитку проникливості; інтелектуальна здатність до бачення, постановки й розв'язання проблем особистісного зростання учня; сформованість психологічного мислення вчителя початкової школи; його готовність до природовідповідних дій у процесі навчання (чуття самого себе й міри власних дій як першого вчителя); здатність до самоусвідомлення, саморозвитку, вдосконалення педагогічної діяльності з високим рівнем автономності.

СК-3. Педагогічна компетентність. Здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування освітнього процесу в початковій ланці освіти. Складниками педагогічної компетентності є дидактична, виховна, організаційна.

СК-3.1. Дидактична. Здатність майбутнього вчителя (випускника) вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці початкової школи, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання учнів, у тому числі ґрунтовних знань про сучасні теорії навчання, гнучкого володіння методами навчання; спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, адекватні дидактичній ситуації.

СК-3.2. Виховна. Здатність випускника до здійснення виховної діяльності з учнями початкової школи; здатність до планування, проектування й аналізу виховного процесу початкової школи як цілісної педагогічної системи, яка включає мету, завдання, зміст,

методи, прийоми, педагогічні засоби, форми організації, діяльність вихователя й вихованців; спрямованість на досягнення відповідних результатів; здатність ефективно використовувати виховний потенціал уроків і занять з учнями в позаурочний час тощо.

СК-3.3. Організаційна. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі, систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.

СК-4. Методична компетентність. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти. Методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення уроків за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і умінь із окремих розділів та тем курсу, окремих етапів навчання й досвіду їх застосування та наявності емоційно-ціннісного ставлення до діяльності щодо навчання учнів предмету.

СК-4.1. Нормативна. Здатність учителя користуватися нормативними документами та реалізовувати на практиці цілі і завдання навчання предмету/освітньої галузі в початковій школі.

СК-4.2. Варіативна. Здатність учителя працювати за будь-яким навчально-методичним комплектом, здатність обирати найефективніший навчально-методичний комплект для досягнення цілей і завдань навчання предмета/освітньої галузі в початковій школі, визначених Державним стандартом і навчальною програмою.

СК-4.3. Спеціально-методична. Здатність до навчання учнів початкової школи будь-яким елементам змісту програми.

СК-4.4. Контрольно-оцінювальна. Здатність до реалізації критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи; здатність дотримуватись Державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів початкової школи, визначених у програмі.

СК-4.5. Проектувально-моделювальна. Здатність моделювати та організовувати процес навчання предмету/освітньої галузі в початковій школі; спроможність учителя обирати необхідні засоби, форми і методи організації діяльності учнів у процесі навчання.

СК-4.6. Технологічна. Здатність упроваджувати сучасні навчальні технології, інноваційні підходи, передовий педагогічний досвід до навчання окремих питань певної освітньої галузі/предмету початкової школи.

СК-5. Професійно-комунікативна компетентність (ПКК). Здатність актуалізовувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з учнями початкової школи, батьками, колегами. Складники професійно-комунікативної компетентності вчителя початкової школи:

СК – 5.1. Емоційна. Здатність педагога усвідомлювати та визнавати власні почуття, а також почуття інших суб'єктів освітнього середовища; здатність до самомотивації та керування власними емоціями у стосунках із вихованцями, колегами, батьками.

СК-5.2. Вербально-логічна. Здатність педагога володіти доцільними формами вербального професійного спілкування в колективі,

	сприймати, осмислювати й відтворювати зміст і основну думку усних і письмових висловлювань, коригувати власне й чуже мовлення; здатність опрацьовувати, групувати навчальну інформацію, адекватно усвідомлювати комунікативний сенс повідомлень, запам'ятовувати й у разі необхідності актуалізовувати в пам'яті професійні знання, фактичні дані, навчальну інформацію. <i>СК-5.3. Інтерактивна.</i> Здатність педагога організовувати ефективну спільну навчально-виховну діяльність і педагогічне спілкування; здатність співпрацювати для досягнення поставленої мети, знаходячи при цьому шляхи взаємодії зі всіма суб'єктами освітнього середовища. <i>СК-5.4. Соціально-комунікативна.</i> Здатність учителя в будь-якій педагогічній ситуації орієнтуватися на всіх учасників освітнього середовища, приймати правильні рішення і, як наслідок, досягати поставленої мети навчання й виховання. <i>СК-5.5. Технічна.</i> Здатність викладача забезпечити процесуальний бік педагогічного спілкування; володіння технікою педагогічного спілкування з суб'єктами освітнього середовища. <i>СК-5.6. Предметно-змістова.</i> Володіння змістовим аспектом комунікації, термінологією, мовленнєвими конструкціями, що притаманні всім предметам, визначеним навчальним планом початкової школи та здатність до розв'язання певного кола питань у конкретній ситуації педагогічної діяльності вчителя початкової школи. <i>СК-6. Інклюзивна компетентність.</i> <i>СК-6.1. Організаторська</i> – здатність розуміти цінності інклюзивної освіти, створювати інклюзивне середовище (внутрішній інтер'єр класної кімнати); здатність підготувати освітнє середовище до процесу інклюзивного навчання; <i>СК-6.2. Корекційно-реабілітаційна</i> – здатність до змін та удосконалення якостей особистості дитини, вищих її психічних функцій, особливостей життєдіяльності; <i>СК-6.3. Соціалізувальна</i> – здатність підготувати учня з особливими освітніми потребами до освітнього процесу, розуміння сутності виучуваного навчального матеріалу для подальшого навчання; здатність створити умови для розвитку можливостей і самореалізації особистості школяра в соціумі і, зберегти якість життєдіяльності; <i>СК-6.4. Соціально-педагогічна</i> – здатність усвідомлювати значущість поліфункціональної педагогічної діяльності, розуміння сутності соціальних проблем, які існують у суспільстві та в учнівському колективі, де спільно навчаються діти з обмеженнями життєдіяльності; здатність розвивати у собі професійно важливі та особистісно значущі якості, які виражають соціальну та професійну спрямованість; якості характеру, які виражають ставлення до дітей і людей взагалі, вольові та емоційні риси <i>СК-6.5. Здатність до командної роботи</i> - здатність працювати в міждисциплінарній команді під час розроблення індивідуальної програми розвитку учня з особливими освітніми потребами, у процесі психолого-педагогічного супроводу школяра, взаємодіяти з іншими членами соціуму; <i>СК-6.6. Комунікативна</i> – здатність до налагодження в інклюзивному класі взаємодії між учасниками освітнього процесу та особистості з різними суб'єктами в соціокультурному освітньому середовищі загальноосвітньої школи; <i>СК-6.7. Соціально-діагностична</i> - здатність встановлювати
--	---

	соціально-педагогічний діагноз, вивчати особливості діяльності і спілкування школярів в інклюзивному класі; ступінь і спрямованість впливу соціально-педагогічного середовища (школи, сім'ї, сусідів, груп ровесників тощо) на розвиток дитини молодшого шкільного віку; <i>СК-6.8. Спеціально-методична</i> - здатність планувати, здійснювати підготовку до уроку, адаптовувати і модифіковувати методику інклюзивного навчання; розробляти курикулум для особливих дітей, розробляти навчально-методичне забезпечення інклюзивного навчального процесу, організовувати соціально корисну діяльність учнів початкової школи, застосовувати відповідні методи, прийоми, форми і засоби реабілітації та корекційного навчання. Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням індивідуальних можливостей до навчання учнів з особливими освітніми потребами; <i>СК-6.9. Прогностична</i> - здатність прогнозувати результати процесу навчання і виховання з урахуванням найважливіших факторів розвитку учнів з особливими освітніми потребами; <i>СК-6.10 Попереджувально-профілактична і соціально-терапевтична</i> - здатність приводити в дію юридичні, психологічні механізми попередження і подолання негативних явищ, організовувати надання соціально-терапевтичної допомоги тим, хто її потребує; <i>СК-6.11 Охоронно-захисна</i> - здатність відстоювати права та інтереси учнів з особливими освітніми потребами; <i>СК-6.12. Патронатна</i> – здатність створювати належні умови для навчання дитини відповідно до її віку, здійснювати психолого-педагогічний супровід учнів з особливими потребами до навчання.
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати (ПРН)	ПРН 1. Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти. ПРН 2. Знати мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби початкової освіти, суть процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи (педагогічна компетентність + ПКК). Знати структуру календарно-тематичного планування, особливості ведення журналу обліку успішності учнів. Знати специфіку виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності. ПРН 3. Знати вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи. ПРН 4. Знати закономірності та теорію процесу навчального пізнання, сучасні навчальні технології. ПРН 5. Знати суть методичних систем навчання учнів початкової школи освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти. ПРН 6. Знати зміст нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи. ПРН 7. Застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійно орієнтованих задач. ПРН 8. Володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи та стратегії

їх урахування в процесі навчання, розвитку й виховання учнів. Скласти психолого-педагогічну характеристику на учня та клас.

ПРН 9. Проектувати процес навчання з предмету у вигляді календарно-тематичного планування для певного класу, теми.

ПРН 10. Моделювати процес навчання учнів початкової школи певного предмета: розробляти проекти уроків та їхні фрагменти, методику роботи над окремими видами завдань, створювати методику підготовчої роботи, ознайомлення та формування уявлень і понять, вмінь та навичок з метою опанування учнями певних елементів змісту програми

ПРН 11. Проводити моніторинг якості навчальних досягнень учнів з певної теми. Здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з критеріями оцінювання та відповідно до Державних вимог до рівня навчальних досягнень учнів, визначених у програмі з певного предмета.

ПРН 12. Проводити уроки в початковій школі, аналізувати урок щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій.

ПРН 13. Проектувати зміст і методику проведення виховних заходів для учнів початкової школи

ПРН 14. Здійснювати комунікацію, орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування у процесі вирішення професійно-педагогічних задач.

ПРН 15. Створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.

ПРН 16. Здатність до самонавчання та продовження професійного розвитку.

ПРН 17. Здатність проводити психолого-педагогічну діагностику учнів з особливими освітніми потребами

ПРН 18. Здатність облаштовувати інтер'єр класної кімнати, створювати безперешкодне пересування учнів з обмеженими можливостями школою і територіями закладі загальної середньої освіти

ПРН 19. Здатність демонструвати ґрунтовні знання щодо адаптації, модифікації змісту навчального матеріалу освітнього процесу та методики інклюзивного навчання, моделювати освітній процес в умовах інклюзії.

ПРН 20. Здатність демонструвати різні напрями соціально-педагогічної роботи в інклюзивному середовищі закладі загальної середньої освіти у процесі контекстного навчання під час аудиторних занять; проявляти знання і уміння специфіки професійної діяльності в позааудиторний час, створювати позитивний клімат, надавати соціально-педагогічну допомогу учням з особливими освітніми потребами, укладати соціальний паспорт класу.

ПРН 21. Здатність проводити науково-дослідницьку роботу в інклюзивному середовищі закладі загальної середньої освіти.

ПРН 22. Здатність взаємодіяти з командою фахівців школи, зі спеціалістами інших служб в системі інклюзивного навчання з метою розробки індивідуальної програми розвитку молодшого школяра з особливими освітніми потребами.

ПРН 23. Здатність демонструвати знання і вміння психолого-педагогічного супроводу школяра з особливими освітніми потребами та його сім'ї.

	ПРН 24. Здатність здійснювати розвитково-корекційну та реабілітаційну роботу в межах освітнього процесу ПРН 25. Здатність забезпечити соціалізацію та адаптацію учня з особливими освітніми потребами до освітнього процесу та інклюзивного середовища закладу загальної середньої освіти. ПРН 26. Здатність володіти виховними та навчальними технологіями інклюзивної освіти; вміти організовувати групове й індивідуальне навчання і виховання дітей з особливими потребами. Здатність упроваджувати здоров'язберігальні технології навчання.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес, мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів професійної діяльності особи (п. 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності від 30.12.2015 р. №1187 (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 10.05.2018 р. № 347)).
Матеріальне-технічне забезпечення	Використання освітнього середовища Рівненського державного гуманітарного університету. Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання віртуального навчального середовища Рівненського державного гуманітарного університету та авторських розробок професорсько-викладацького складу
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та закладами вищої освіти й науковими установами України відбувається підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та зарубіжними навчальними закладами. Угода щодо семестрового академічного обміну здобувачів освіти між Академією ім. Яна Длугоша в Ченстохові (Республіка Польща).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти(роботи), практики, кваліфікаційна робота	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти			
ОК 1	Філософія	3	екзамен
ОК 2	Сучасні інформаційні технології	3	екзамен
ОК 3	Історія України.	3	екзамен
ОК 4	Історія української культури	3	екзамен
ОК 5	Сучасна українська мова з практикумом	10	залік,екзамен
ОК 6	Професійне спілкування українською мовою	4	екзамен
ОК 7	Професійне спілкування іноземною мовою	6	екзамен
ОК 8	Загальна психологія	3	екзамен
ОК 9	Анатомія і фізіологія	3	залік
ОК 10	Екологія	3	залік
ОК 11	Основи природознавства	3	екзамен
ОК 12	Математика	10	залік,екзамен
ОК 13	БЖД, основи охорони праці	3	екзамен
ОК 14	Психологія вікова	3	екзамен
ОК 15	Психологія педагогічна	3	екзамен
ОК 16	Основи психодіагностики	3	залік
ОК 17	Вступ до спеціальності	3	залік
ОК 18	Основи спеціальної педагогіки	3	екзамен
ОК 19	Історія педагогіки	3	екзамен
ОК 20	Основи педагогіки	4,5	залік
ОК 21	Дидактика	6	екзамен
ОК 22	Теорія та методика виховання	3	екзамен
ОК 23	Педагогічна майстерність	3	залік
ОК 24	Основи педагогічних досліджень	3	залік
ОК 25	Педагогічні технології в початковій школі	3	екзамен
ОК 26	Педагогічна етика вчителя початкової школи	3	екзамен
ОК 27	Методика навчання української мови	9	залік, екзамен
ОК 28	Методика навчання літературного читання	4	залік
ОК 29	Методика навчання іноземної мови	3	екзамен
ОК 30	Методика навчання освітньої галузі «Математика»:	7	залік, екзамен
ОК 31	Методика навчання освітньої галузі «Природознавство»	3	екзамен
ОК 32	Методика навчання освітньої галузі «Соціальна та здоров'язбережувальна освіта»	3	залік
ОК 33	Методика навчання освітньої галузі «Фізична культура»	3	залік
ОК 34	Технології з методика навчання	3	залік
ОК 35	Інформатика з методикою навчання	3	екзамен
ОК 36	Методика навчання освітньої галузі «Мистецька освіта»	7	екзамен
ОК 37	Сімейне виховання дітей з особливими освітніми потребами	3	екзамен

ОК 38	Організація і управління у початковій школі	4	залік
ОК 39	Основи інклюзивної освіти	3	екзамен
ОК 40	Методика психолого-педагогічного вивчення учня	3	залік
ОК 41	Методика навчання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта»	3	залік
Вибіркові компоненти			
ВК 01/ ВК 02	Історія світових цивілізацій / Цінності європейської цивілізації	3	залік
ВК 03 / ВК 04 / ВК 05	Правознавство / Соціологія / Політологія	3	залік
ВК 06/ ВК 07/ ВК 08	Економіка / Релігієзнавство / Етика і естетика	3	екзамен
ВК 09 ВК 10	Філософія науки /Філософія освіти	3	залік
ВК 11 / ВК 12	Сучасні моделі початкової освіти / Теорія і практика сучасної початкової школи	3	екзамен
ВК 13	Основи інклюзивної педагогіки	11,5	залік,екзамен
ВК 14	Організація інклюзивного навчання	10	екзамен
ВК 15	Педагогічний супровід інклюзивної освіти	5	залік
ВК 16	Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами	4	екзамен
ВК 17	Освітні основи реабілітології	5	залік
ВК 18	Асистування в інклюзивному середовищі	3	залік
ВК 19	Міжнародний досвід інклюзивної освіти	4	залік
ВК 20	Технології соціально-педагогічної роботи в початковій школі	3	залік
ППО1	Навчальна (психолого-педагогічна) практика	3	
ППО2	Навчальна (перші дні дитини в школі) практика	3	
ППО3	Виробнича (педагогічна) практика	15	
Загальний обсяг освітньої програми		240	
Атестація			
	Назва навчальної дисципліни	Форма атестації	
1.	Дидактика, теорія та методика виховання, методика навчання української мови, методика навчання освітньої галузі «Математика»	Комплексний екзамен або дипломна робота	
2.	Основи інклюзивної педагогіки	Екзамен	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Розподіл навчальних дисциплін за циклами та семестрами вивчення

1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
I семестр	II семестр	III семестр	IV семестр	V семестр	VI семестр	VII семестр	VIII семестр
ОК 3 Історія України	ОК 12 Математика	БК 06 Економіка БК 07 Релігієзнавства БК 07 Етика і естетика	ОК 18 Основи спеціальної педагогіки	ОК 01 Філософія	ОК 02 Сучасні інформаційні технології	ОК 09 Анатомія і фізіологія	БК 11 Сучасні моделі початкової освіти БК 12 Теорія і практика освіти
ОК 04 Історія української культури	ОК 10 Екологія		ОК 14 Психологія вікова	ОК 06 Професійне спілкування українською мовою	БК 03 Правознавство БК 04 Соціологія БК 05 Політологія	ОК 19 Історія педагогіки	ОК 16 Основи психодіагностики
ОК 05 Сучасна українська мова з практикумом	ОК 05 Сучасна українська мова з практикумом		ОК 22 Теорія та методика виховання	ОК 24 Основи педагогічних досліджень		ОК 34 Технології з методикою навчання	ОК 25 Педагогічні технології в початковій школі
ОК 17 Вступ до спеціальності	БК 01 Історія освітніх цивілізацій		ОК 23 Педагогічна майстерність	ОК 27 Методика н-я з української мови		ОК 36 Методика навчання освітньої галузі «Мистецька освіта»	ОК 37 Сімейне виховання дітей з особливими освітніми потребами
ОК 12 Математика	БК 02 Цінності європейської цивілізації	ОК 21 Дидактика	ОК 27 Методика н-я української мови	ОК 30 Методика навчання «Математики»	ОК 30 Методика навчання «Математики»	ОК 38 Організація і управління у початковій школі	ОК 41 Методика навчання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта»
ОК 11 Основи природознавства	ОК 07 Професійне спілкування іноземною мовою	ОК 26 Педагогічна етика вчителя початкової школи	ОК 29 Методика н-я іноземної мови	ОК 28 Методика навчання «Літературного читання»	ОК 31 Методика навчання «Природознавства»	ОК 39 Основи інклюзивної освіти	ПП 03 Виробнича (педагогічна) практика
ОК 13 БЖД, Основи охорони праці	ОК 08 Загальна психологія	ОК 35 Інформатика з методикою навчання	ОК 30 Методика навчання «Математики»	ОК 32 Методика навчання освітньої галузі «Соціальна та здоров'язбережувальна освіта»	ОК 33 Методика навчання освітньої галузі «Фізична культура»	БК 16 Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами	Атестація
БК 09 Філософія освіти БК10 Філософія науки	ОК 20 Основи педагогіки	БК 15 Педагогічний супровід інклюзивної освіти	БК 13 Основи інклюзивної педагогіки	БК 13 Основи інклюзивної педагогіки	ОК 38 Організація і управління у початковій школі	БК 20 Технології соціально-педагогічної роботи в початковій школі	
	ОК 40 Методика психолого-педагогічного вивчення дитини	БК 17 Освітні основи реабілітології		БК 19 Міжнародний досвід інклюзивної освіти	БК 14 Організація інклюзивного навчання	ПП 02 Навчальна практика (перші дитини в школі)	
		БК 18 Асистування в інклюзивному середовищі		Курсова робота (психологія вікова, педагогічна, дидактика, теорія виховання)	ПП 01 Навчальна (психолого-педагогічна) практика	Курсова робота (методики)	
					Курсова робота (основи інклюзивної педагогіки)		

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Початкова освіта. Інклюзивна освіта» проводиться у формі комплексного фахового екзамену з дидактики, теорії та методики виховання, окремих методик початкової освіти та комплексного екзамену із спеціалізації інклюзивна педагогіка, організація інклюзивного навчання та завершується видачею документу встановленого зразка про присвоєння випускнику ступеня «Бакалавр початкової освіти» із присвоєнням кваліфікації «Вчитель початкової школи. Фахівець з інклюзивної освіти».

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми**

	ЗК 01	ЗК 02	ЗК 03	ЗК 04	ЗК 05	ЗК 06	ЗК 07	ЗК 08	ЗК 09	ЗК 10	ЗК 11	СК 01	СК 02	СК 03	СК 04	СК 05	СК 06
OK 01	•		•	•	•	•			•	•		•	•	•		•	
OK 02	•	•						•	•		•	•	•	•	•	•	
OK 03				•		•						•			•		
OK 04			•	•	•	•						•		•		•	
OK 05	•		•			•	•				•	•				•	
OK 06	•	•	•				•	•			•	•				•	
OK 07	•	•	•			•	•				•	•				•	
OK 08	•	•	•				•	•	•	•			•	•		•	
OK 09	•						•			•		•		•		•	
OK 10		•		•			•	•		•		•				•	
OK 11	•	•					•		•	•		•					
OK 12	•								•		•	•					
OK 13		•						•		•				•		•	
OK 14	•	•	•	•			•	•	•	•		•	•			•	
OK 15	•	•	•	•			•	•	•	•		•	•			•	
OK 16	•	•	•	•			•	•	•	•		•	•				
OK 17	•			•		•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	
OK 18	•	•						•	•	•	•		•	•		•	
OK 19	•	•				•					•	•		•		•	
OK 20	•	•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	
OK 21		•	•		•		•	•	•			•	•	•	•	•	
OK 22	•	•			•	•	•				•	•		•		•	
OK 23	•		•		•	•	•	•	•		•			•		•	
OK 24	•	•										•			•	•	
OK 25	•	•	•					•		•	•	•	•	•	•	•	
OK 26	•		•			•	•				•	•		•	•	•	
OK 27	•		•							•	•	•		•	•	•	
OK 28	•		•							•	•	•		•	•	•	
OK 29	•		•							•	•	•		•	•	•	
OK 30	•		•							•	•	•		•	•	•	
OK 31	•		•							•	•	•		•	•	•	
OK 32	•		•							•	•	•		•	•	•	
OK 33	•		•							•	•	•		•	•	•	
OK 34	•		•							•	•	•		•	•	•	
OK 35	•		•							•	•	•		•	•	•	
OK 36	•		•							•	•	•		•	•	•	
OK 37	•	•		•			•				•	•				•	
OK 38	•		•							•	•	•		•	•	•	
OK 39	•		•							•	•	•		•	•	•	
OK 40	•	•						•	•			•	•			•	
OK 41	•		•	•		•				•	•	•	•	•	•	•	
BK 01	•	•	•	•	•	•	•					•		•		•	
BK 02	•	•	•	•	•	•	•					•		•		•	
BK 03	•	•	•	•	•	•	•				•	•		•		•	
BK 04	•	•	•	•	•	•	•				•	•		•		•	
BK 05	•	•	•	•	•	•	•				•	•		•		•	
BK 06	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		•			•	
BK 07	•	•	•	•	•	•	•		•		•			•		•	
BK 08	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•			•		•	
BK 09	•	•	•	•	•	•	•	•	•					•		•	
BK 10	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•			•		•	
BK 11	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•		•	•		
BK 12	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	
BK 13	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•
BK 14	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•
BK 15	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•
BK 16	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•
BK 17	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•
BK 18	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•
BK 19	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•						•	•
BK 20	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•

- - компетентність, яка набувається;
- ОК_j - номер обов'язкової компоненти освітньої програми;
ВК_j - номер вибіркової компоненти освітньої програми;
ЗК_i - номер компетентності в списку загальних компетентностей профілю програми;
СК_i - номер компетентності в списку спеціальних (фахових) компетентностей профілю програми;

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

[illegible]

- – програмний результат;
- OK_j – номер обов'язкової компоненти освітньої програми;
- BK_j – номер вибіркової компоненти освітньої програми;
- ПРН_j – порядковий номер програмних результатів навчання у профілю програми

6. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Рівненському державному гуманітарному університеті функціонує система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) може за поданням Рівненським державним гуманітарним університетом оцінюватися Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Гарант освітньої програми,
керівник проектної групи

д.пед.н. Шевців З.М.